

September 2008

Etik og kontrakt

Vejledning og anbefalinger

INDHOLD

1. Indledning	3
Formål	
Baggrund	
2. Generelt	4
Love og regler	
3. Optagelse	5
Åben for alle	
Ansøgning og kontrakt	
Depositum/indmeldelsesgebyr	
Ventelister	
Framelding inden skolestart	
Udeblivelse	
4. Elevbetaling (Skolepenge)	8
Alt inklusive	
Størrelse	
Elevstøtte	
Individuel supplerende støtte	
Nedslag i elevbetalingen	
Elever over 18 år	
Kontanthjælpsmodtagere	
Andre	
5. Afbrydelse af ophold	10
Indledning	
Udmeldelse (Elev/forældre ønsker at afbryde skoleopholdet)	
Bortvisning (Skolen tager initiativ)	
Overtrædelse af vilkår og betingelser	
Manglende motivation, engagement m.v.	
Aflæggelse af afgangsprøve	
Midlertidig afbrydelse af skoleopholdet	
Ferie	
Sygdom	
Familiebegivenheder m.v.	
Disciplinær hjemsendelse ("en tænker")	
Generelt	
Tavshedspligt og injurier	
Klager	

Ansøgning
Ordensregler
Bekræftelse
Erstatnings- og forsikringsforhold

Bilag 1 - Forslag til Ansøgning om optagelse
Bilag 2 - Forslag til Skolekontrakt

1. INDLEDNING

Formål

Formålet med denne vejledning er at skabe en fælles forståelsesramme for de regler og bestemmelser, som ligger til grund for skolernes måde at administrere området på. Vejledningen er derfor primært målrettet skolerne.

Vejledningen retter sig først og fremmest mod juridiske og økonomiske forhold, men angiver derudover – på en række centrale områder – hvad Efterskoleforeningen betragter som "god efterskoleskik". Endvidere indeholder vejledningen et forslag til, hvorledes en skolekontrakt ("indmeldelsespapirer") kan se ud.

Baggrund

Vejledningen afløser pjecen "Standardvilkår for optagelse og betalingsvilkår på efterskole, februar 2002". I vid udstrækning er denne nye vejledning en præcisering og udbygning af den hidtidige vejledning. En række henvendelser til foreningen fra forældre og deres rådgivere – ikke mindst i sager, hvor elevens efterskoleophold er blevet afbrudt i utide – har synliggjort, at der er et stort behov for at få præciseret vilkårene for et efterskoleophold.

Den enkelte skoles praksis har betydning for det omdømme, skoleformen som helhed har og får i offentligheden. Efterskoleforeningen skal derfor opfordre skolerne til både i egen og fælles interesse at sikre gennemskuelige og afbalancerede optagelses-, opholds- og betalingsvilkår.

Vejledningen er tænkt som et hjælpeværktøj hertil.

2. GENERELT

Love og regler

Vilkår for optagelse, ophold, afbrydelse og betaling i forbindelse med et efterskoleophold er kun i meget begrænset omfang reguleret i Efterskoleloven (Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdnings- og håndarbejds-skoler, (frie kostskoler) og de i tilknytning til loven udstedte bekendtgørelser og cirkulærer. Men dansk rets generelle love og regler, herunder også den praksis, som har udviklet sig over år, er selvfølgelig gældende også på efterskoleområdet.

En efterskole er en fri skole. Det indebærer bl.a.,

- at man for at blive elev skal ansøge skolen herom.
- at man først er optaget som elev, når skolen har givet meddelelse herom.
Denne meddelelse bør foreligge skriftligt.

Med andre ord skal der indgås en aftale mellem elev/forældre og den enkelte skole. Denne aftale – i det følgende benævnt som "skolekontrakt" (i daglig tale også kaldet "Indmeldelsespapirer") – vil typisk bestå af en ansøgning og en efterfølgende kontrakt. Ansøgningen er pr. definition underskrevet af eleven og dennes forældre. Kontrakten underskrives af kontraktparterne, nemlig skolen og forældrene. Af pædagogiske grunde vil det også være en god idé at lade eleven medunderskrive kontrakten.

Derudover har den enkelte skole oftest nogle mundtligt eller skriftligt udarbejdede vilkår/ordensbestemmelser, som nogle gange er indarbejdet i skolekontrakten, andre gange er de alene meddelt elever/forældre mundtligt eller måske udleveret skriftligt til elev/forældre ved skoleårets start. Det sidste giver jævnligt anledning til problemer. Både fordi bestemmelserne ikke nødvendigvis er en del af kontrakten, men også fordi det efterfølgende er svært at dokumentere, hvad der er meddelt hvornår til hvem.

Efterskoleforeningen anbefaler, at skolen sikrer, at både skolen og forældre har en kopi af skolekontrakten og deri nævnte bilag.

Ifølge principperne i Aftaleloven er det skolen, som skal sikre, at skolekontrakten er udarbejdet på en klar og forståelig måde. Opstår der undervejs i forløbet tvivl om, hvad der egentlig står i kontrakten, vil kontrakten – i tilfælde af en retstvist – af retten blive fortolket på den måde, som er mest gunstig for forældrene/eleven.

Efterskoleforeningen anbefaler, at alle regler og bestemmelser, som har karakter af egentlige juridisk forpligtende aftalebestemmelser, indarbejdes i skolekontrakten, eventuelt i form af henvisning til et bilag, som er vedhæftet kontrakten. På denne måde sikres både skole, forældre og elever, at der er synlighed og accept omkring vilkårene for efterskoleopholdet.

3. OPTAGELSE

Åben for alle

Efterskoleloven kræver, at kurset er åbent for alle, der opfylder aldersbetingelserne (14-18 år eller afsluttet 7 års skolegang), og som betaler elevbetaling. Deltagelse i et kursus kan dog gøres betinget af højere alder, men ikke af bestemte kundskaber, uddannelser, færdigheder, erfaringer eller lignende eller af medlemskab af bestemte foreninger eller organisationer. Skolen må ikke diskriminere mellem ansøgere på grund af køn, race og religion.

Ansøgning og kontrakt

Såfremt skolen har plads på den ønskede årgang/plads til henholdsvis piger og drenge, kan den kun nægte en ansøger optagelse, hvis særlige forhold omkring eleven gør sig gældende – f.eks. behov for specialundervisning eller ekstra personlig støtte, som skolen ikke kan tilbyde. Skolen kan dog også nægte en elev optagelse, såfremt særlige forhold omkring eleven gør sig gældende, og skolen ikke pædagogisk magter at optage flere elever med særlige problemer. En efterskole kan kræve, at en ansøger, så vidt det er praktisk muligt, skal aflægge skolen et besøg, før optagelse kan komme på tale.

Endvidere kan skolen gøre optagelsen betinget af, at eleven/forældrene er indforstået med de pædagogiske, juridiske og økonomiske vilkår, som er gældende for den pågældende skole, og som er gjort elev/forældre bekendt. Herunder kan skolen betinge optagelsen af, at ansøger har indbetalt et indmeldelsesgebyr eller et depositum.

Nedenfor under afsnit 6 er udarbejdet forslag til en skolekontrakt, som skolerne kan benytte – direkte eller til inspiration. Endvidere er udarbejdet forslag til ansøgning om optagelse.

Depositum/indmeldelsesgebyr

Et depositum er et beløb, som man betaler til sikkerhed for opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til en kontrakt. Opfyldes forpligtelserne, skal man have beløbet tilbagebetalt. Opfyldes forpligtelserne ikke, modregnes depositum i det beløb, som forældrene i henhold til kontrakten er pligtig at betale.

Efterskoleforeningen anbefaler, at depositum højst udgør et beløb svarende til 3 ugers elevbetaling, dvs. uden fradrag af elevstøtte. Depositum bør afregnes senest 2 uger efter kursusafslutning.

Et indmeldelsesgebyr er et administrationsgebyr, som skal dække de omkostninger, skolen har ved at modtage en ansøgning og efterfølgende udarbejdelse og indgåelse af skolekontrakt. Et sådant gebyr skal ikke tilbagebetales.

Efterskoleforeningen anbefaler, at evt. indmeldelsesgebyr højst udgør et beløb svarende til 1/3 uges elevbetaling.

På nogle skoler sker der en sammenblanding af depositum og indmeldelsesgebyr, idet en del af det indbetalte depositum betragtes som et indmeldelsesgebyr/administrationsgebyr, hvis efterskoleopholdet ikke bliver til noget.

Efterskoleforeningen anbefaler, at skolerne sonderer skarpt mellem indmeldelsesgebyr og depositum.

Ventelister

Såfremt en efterskole ikke kan tilbyde optagelse, fordi der ikke er ledige pladser, kan skolen eventuelt tilbyde en ansøger optagelse på venteliste. Optagelse på venteliste indebærer, at ansøgeren tilbydes plads, såfremt en allerede optaget ansøger ikke ønsker sin plads.

Efterskoleforeningen anbefaler, at der ikke opkræves gebyr for at blive opført på venteliste.

Framelding inden skolestart

Hvis en optaget elev inden skolestart fortryder og alligevel ikke ønsker at påbegynde kurset, er der – hvis ikke man har taget højde for denne situation i skolekontrakten – tale om et kontraktbrud fra elevens side, og skolen kan kræve erstatning for det tab, som kan dokumenteres. Størrelsen af dette tab kan dog være meget vanskeligt at dokumentere. For at undgå diskussion om beregning af dette tab, kan skolen i skolekontrakten indarbejde en bestemmelse om, at der skal erlægges en frameldingsbetaling af en bestemt størrelse.

Såfremt der er betalt depositum, vil frameldingsbetalingen kunne modregnes i dette, idet depositummet jo netop er stillet til sikkerhed for elevens/forældrenes forpligtelser over for skolen.

Efterskoleforeningen foreslår, at framelding kan ske "gratis" indtil 8 uger før kursusstart, forudsat der er betalt indmeldelsesgebyr. I modsat fald kan opkræves et gebyr, der højst udgør et beløb svarende til 1/3 uges elevbetaling. Sker framelding senere end 8 uger før kursusstart, foreslår Efterskoleforeningen, at bestemmelserne om "udeblivelse", jf. nedenfor, anvendes, idet beløbets størrelse dog fastsættes til et beløb, der højst udgør et beløb svarende til 2 ugers elevbetaling – dvs. uden fradrag af statslig elevstøtte. Hvis pladsen umiddelbart kan besættes med en anden elev – f.eks. fra ventelisten – anbefaler Efterskoleforeningen at reducere størrelsen af det opkrævede frameldingsgebyr.

Udeblivelse

Hvis en elev ikke møder op ved kursets start, er der tale om kontraktbrud fra elevens side og skolen kan kræve en erstatning for det tab, den kan dokumentere. Skolen er dog samtidigt forpligtet til at søge at begrænse sit tab – typisk ved at besætte den ledigblevne plads hurtigst muligt til anden side.

For at undgå diskussion om beregning af størrelsen af dette tab, kan skolen i skolekontrakten indarbejde en bestemmelse om, hvilket beløb den udeblevne elev/forældrene skal betale i denne situation (udeblivelsesbetaling).

Såfremt der er erlagt depositum, vil udeblivelsesbetalingen kunne modregnes i dette, idet depositummet netop er stillet som sikkerhed for elevens/forældrenes forpligtelser over for skolen.

Efterskoleforeningen foreslår at betalingen for udeblivelse ved skolestart fastsættes til et beløb, der højst udgør et beløb svarende til 3 ugers elevbetaling – dvs. uden fradrag af statslig elevstøtte. Hvis pladsen umiddelbart kan besættes med en anden elev – f.eks. fra ventelisten – anbefaler efterskoleforeningen at reducere størrelsen af den opkrævede udeblivelsesbetaling.

4. ELEVBETALING (SKOLEPENGE)

Alt inklusive

I den fastsatte elevbetaling har de fleste efterskoler indregnet alle udgifter til materialer, ekskursioner, udenlandsrejser m.v. Hvis skolen tilbyder eleverne mulighed for at lave meget dyre elevarbejder – som ikke bør/skal belaste elevbetalingen for de øvrige elever – kan skolen i skolekontrakten f. eks. indarbejde en bestemmelse om, at meget udgiftskrævende individuelle elevarbejder kun kan iværksættes efter forudgående konkret aftale med forældrene og i givet fald afregnes ud over elevbetalingen.

Efterskoleforeningen opfordrer skolerne til at opkræve elevbetaling alt inklusive, idet kun denne opkrævningsform gør det muligt for forældrene at sammenligne priser fra skole til skole.

Størrelse

Elevbetalingen skal minimum udgøre det beløb, som er anført i de årlige finanslove (i 2005 kr. 1.141). Ifølge Efterskoleloven må elevbetalingen på den enkelte skole ikke ligge væsentlig over gennemsnittet for skoleformen. Dette fortolkes i Undervisningsministeriet på den måde, at skolepengene ikke må fastsættes på et niveau, der afskærer nogle forældregrupper fra at benytte skolens tilbud.

Elevstøtte

Staten yder efter ansøgning elevstøtte til nedbringelse af elevens/forældrenes betaling af elevbetalingen. Det beløb, som eleven/forældrene herefter skal betale, kaldes for egenbetalingen. På www.efterskole.dk kan læses mere om hvem, der er berettiget til statslig elevstøtte, og hvorledes støtten beregnes.

Efterskolen ansøger på elevens/forældrenes vegne SU-Styrelsen om statslig elevstøtte.

Elevstøtten beregnes på grundlag af forældreindkomsten 2 år før skolestart. Hvis en af forældrene dør i støtteperioden, eller hvis forældrene får bevilling til separation eller skilsmisse, indberetter skolen dette til SU-styrelsen, som så foranlediger nyt støttebeløb beregnet.

Individuel supplerende støtte

Såfremt en social begivenhed i familien, f.eks. arbejdsløshed, bevirker, at det indkomstgrundlag elevstøtten beregnes på grundlag af, er meget afvigende fra den aktuelle situation, har skolen mulighed for efter egen vurdering at yde individuel supplerende elevstøtte.

Loven opstiller ikke specifikke betingelser for, hvornår en skole kan give individuel supplerende støtte. Skolens afgørelse kan ikke indbringes for anden instans. I skolens taksametertilskud indgår et beløb øremærket til dette formål. Beløbet fastsættes på de årlige finanslove.

Den supplerende støtte må ikke indebære en egentlig egenbetaling, der er lavere end halvdelen af den på Finansloven fastsatte mindste elevbetaling fratrukket den højeste statslige elevstøtte. Dette beløb udgør i skoleåret 2008/09 kr. 130 pr. uge. Formlen er: Fra mindste ugentlige elevbetaling kr. 1.219 fratrækkes højeste statslige elevstøtte kr. 960. Dette beløb halveres og man får beløbet kr. 130/uge (2008/09).

For at fremme gennemsigtigheden og at lige situationer på samme skole behandles lige, anbefaler Efterskoleforeningen, at den enkelte skole udarbejder en politik, som kan danne udgangspunkt for skolens vurdering i den konkrete sag af, hvornår der kan ydes individuel supplerende støtte.

Nedslag i elevbetalingen

Skolerne har herudover også mulighed for at yde nedslag i elevbetalingen for den enkelte elev.

For elever, som modtaget statslig elevstøtte kan egenbetalingen aldrig blive mindre end anført under individuel supplerende støtte.

For elever, som **ikke** modtager statslig elevstøtte (f.eks. udenlandske elever), skal egenbetalingen dog mindst udgøre halvdelen af den på Finansloven fastsatte mindste elevbetaling, hvilket for 08/09 andrager kr. 610 pr. uge.

Loven opstiller ikke specifikke betingelser for, hvornår en skole kan give nedslag i elevbetalingen. Skolen afgørelse herom kan ikke indbringes for anden instans.

Elever over 18 år

Kontanthjælpsmodtagere

Hvis eleven modtager kontanthjælp eller starthjælp, er elevens hjemkommune forpligtet til at meddele skolen dette i forbindelse med tilmeldingen. I disse situationer tæller eleven ikke med i årselevtalsberegningen, og eleven modtager ikke statslig elevstøtte. Dog yder staten tilskud til specialundervisning og tilskud til svært handicappede elever. Kommunens betaling for elevens ophold opgøres efter taksterne på Finansloven og den af skolen fastsatte elevbetaling.

Andre

Hvis eleven ikke er fyldt 18 år ved kursets start, vil eleven som udgangspunkt være omfattet af ganske de samme regler, som er gældende for elever under 18 år. Dog bliver den statslige elevstøtte indkomstskattepligtig for eleven fra det tidspunkt, han/hun fylder 18 år. Indtil da er støtten hverken skattepligtig for eleven eller forældrene.

Det samme gælder, såfremt eleven er fyldt 18 år ved kursets start og optagelsen er sket på grundlag af en PPR-udtalelse fra hjemkommunen (aldersdispensation).

5. AFBRYDELSE AF OPHOLD

Indledning

Selvom et efterskoleophold sædvanligvis vil være indgået for et helt skoleår, kan det hænde, at eleven forlader skolen i løbet af skoleåret. Det kan der være mange forskellige årsager til. Det kan skyldes elevens forhold, det kan skyldes forældrenes forhold, det kan skyldes skolens forhold, og det kan skyldes udefra kommende forhold. Initiativet til at afbryde opholdet kan være elevens/forældrenes eller det kan være skolens.

Uanset årsag vil afbrydelse af et skoleophold i utide indebære en markant indgriben i/ændring af elevens hverdag på et følsomt tidspunkt i hans/hendes liv. Det er derfor vigtigt, at alle involverede søger uundgåelige skadevirkninger minimeret mest muligt.

Udover varig afbrydelse af skoleopholdet opleves i praksis også midlertidige afbrydelser af skoleophold, oftest grundet ferie i utide eller som disciplinært middel (hjemsendelse på "en tænker").

Uanset hvem der tager initiativ til afbrydelsen og uanset årsagen her til, er det vigtigt, at både skole og elev/forældre kender de juridiske og økonomiske vilkår i en sådan situation. Desuden er det også vigtigt, at måden elev/forældre og skole skilles på, opleves ordentlig af begge parter.

Dette først og fremmest af hensyn til de direkte involverede parter, men også af hensyn til hele skoleformens omdømme.

Vilkårene for et efterskoleophold er – udover lovgivningens bestemmelser – reguleret i skolekontrakten. Er der ikke i denne kontrakt åbnet mulighed for, at én eller begge parter kan afbryde opholdet, vil den part som afbryder skoleopholdet i princippet begå kontraktbrud, medmindre parten kan henvise til – og dokumentere – at den anden part har misligholdt sine forpligtelser. Ifølge almindelige erstatningsretlige regler kan den part, som bryder en kontrakt, dømmes til at betale den anden en erstatning, svarende til det tab, som den anden part kan dokumentere at have lidt. Parten er dog forpligtet til at søge at begrænse sit tab mest muligt.

For at undgå efterfølgende diskussion om erstatningens størrelse – ofte også kaldet afbrydelsesbetalingen – kan det anbefales, at skolen i skolekontrakten har beskrevet, hvornår og hvordan skoleopholdet kan afbrydes af hvem, og hvorledes de økonomiske konsekvenser er.

Efterskoleforeningen henstiller til skolerne, at man – uanset retskrav – vurderer hver enkelt situation og er opmærksom på hensynet til såvel egen skoles som skoleformens omdømme.

Udmeldelse (elev/forældre ønsker at afbryde skoleopholdet)

Udmeldelse vil oftest være begrundet i elevens/familiens personlige forhold. Eksempelvis hjemvé, eller at familien skal flytte til udlandet. Der kan dog også tænkes tilfælde, hvor elev/forældre ikke finder, at skolen lever op til sine forpligtelser i henhold til skolekontrakten. Eksempelvis fordi skolen ikke kan tilbyde undervisning i de fag, som var stillet i udsigt og væsentlige for den pågældende elev.

Udmeldelse vil i nogle tilfælde ske med et varsel. Af hensyn til eleven, bør dette varsel sædvanligvis ikke være længere end 4 uger. Der kan dog tænkes situationer – eksempelvis hvis familien skal flytte til udlandet, hvor et længere varsel vil være i alle parter interesse. I andre tilfælde vil udmeldelsen være med omgående virkning.

Efterskoleforeningen anbefaler, at der i kontrakten gives mulighed for varslet opsigelse, med den konsekvens, at der alene skal erlægges sædvanlig egenbetaling indtil den dato, hvor eleven ophører på skolen, forudsat at varslet er minimum 4 uger. Hvis varslet er mindre, eller eleven rent faktisk ikke opholder sig på skolen i opsigelsesperioden, beregnes afbrydelsesbetalingen for den resterende tid op til de 4 uger med den fulde elevbetaling, d. v. s. uden fradrag af statslig elevstøtte.

Bortvisning (skolen tager initiativ)

Overtrædelse af vilkår og betingelser

Bortvisning vil sædvanligvis være begrundet i, at eleven har overtrådt skolens skriftligt formulerede regler. Sådanne regler bør dels være indeholdt – gerne som bilag – i skolekontrakten og dels bør de indeholde bestemmelse om, at overtrædelse – eller gentagne overtrædelser - kan/vil føre til bortvisning. I modsat fald vil skolen efterfølgende kunne få problemer med at dokumentere, at bortvisningen var berettiget.

Udover at skolen skal have beskrevet, hvilke regelovertredelser, som kan føre til bortvisning, skal skolen også kunne dokumentere, at eleven rent faktisk har overtrådt disse regler.

Hvis skolen har mistanke om, at en elev har begået kriminelle handlinger, bør forældrene straks kontaktes og evt. politianmeldelse overvejes.

Skolen bør ikke uden elevens accept foretage ransagning af personlige gemmer eller kropsvisitering.

Udtagning af urinprøver og lignende prøver bør kun ske med både elevens og forældrenes accept.

Skolen bør også være meget opmærksom på, hvornår almindelig udspørgen i form af en samtale med eleven om hans/hendes/andres forhold tager karakter af noget, der ligner en egentlig afhøring. I så fald bør eleven have mulighed for at have sine forældre ved sin side.

Såfremt skolen mener at kunne dokumentere, at eleven har forbrudt sig mod skolens regler i en sådan grad, at bortvisning kan komme på tale, bør der så vidt muligt gives elev og forældre lejlighed til at blive hørt herom, inden bortvisningen endelig besluttes.

En bortvisning af en elev skal altid kunne begrundes sagligt. Hvis elev/forældre fremsætter ønske om det, bør skolen formulere en skriftlig begrundelse herfor. Hvis bortvisningen efterfølgende resulterer i en klagesag, vil skolen alligevel skulle kunne redegøre for begrundelsen.

Det skal bemærkes, at hverken elev eller forældre ifølge lovgivningen har et egentligt krav på at blive hørt, inden skolen træffer beslutning om bortvisning.

Efterskoleforeningen henstiller til skolerne, at de er meget opmærksomme på at sikre varetagelsen af elevens/forældrenes rettigheder i behandlingen af bortvisningssager. Efterskoleforeningen henstiller tillige til skolerne, at evt. sanktioner står i et rimeligt forhold til forseelsens karakter.

Bortvisning er pr. definition skolens reaktion på, at eleven/forældrene har misligholdt skolekontrakten. Skolen vil derfor være berettiget til at få dækket sit tab. For at undgå diskussion om tabets størrelse foreslås, at der i skolekontrakten optages bestemmelse om afbrydelsesbetalingens størrelse.

Efterskoleforeningen anbefaler, at afbrydelsesbetalingen i disse situationer højst udgør et beløb svarende til 4 ugers elevbetaling, dvs. uden fradrag af statslig elevstøtte.

Bortvisning kan også være begrundet i forældrenes manglende betaling af egenbetaling. Disse situationer kan være meget ulykkelige for eleven, som ikke er skyld i den opståede situation.

Efterskoleforeningen henviser til bemærkninger ovenfor under 1. og henstiller, at skolen strækker sig vidt for at søge etableret en betalingsordning, forinden der skrives til bortvisning.

Manglende motivation, engagement m.v.

Nogle gange opleves også, at bortvisningen er begrundet i, at eleven – uden at overtræde skolekontraktens bestemmelser - udviser manglende motivation/engagement, dårlig opførsel over for kammerater eller ansatte, og trods gentagne irettesættelser fortsætter i "den forkerte retning". I sådanne tilfælde bør skolen allerede tidligt i forløbet kontakte forældrene og søge etableret et samarbejde om eleven.

Såfremt skolen – trods forsøg herpå - ikke ser sig i stand til at løfte denne pædagogiske udfordring, og elevens fortsatte tilstedeværelse på skolen skønnes at være til skade for de øvrige elevers udbytte af skoleopholdet, kan det blive nødvendigt for skolen at ophæve samarbejdet om en sådan elev.

Det kan i sådanne situationer ofte være tvivlsomt, hvem af parterne, som begår brud på skolekontrakten, og dermed om skolen har krav på at få dækket et økonomisk tab.

Efterskoleforeningen anbefaler, at der ikke kræves afbrydelsesbetaling i disse tilfælde.

Aflæggelse af afgangsprøve

En særlig situation opstår ofte, hvis eleven bortvises umiddelbart før/eller under aflæggelse af afgangsprøver.

Efterskoleforeningen henstiller i disse tilfælde til skolerne, at der gives eleven mulighed for at aflægge prøverne på skolen og om nødvendigt mulighed for at overnatte i nærheden, men eleven har ikke krav på ophold på skolen i denne forbindelse.

Midlertidig afbrydelse af opholdet

Ferie

Såfremt forældrene anmoder skolen om, at eleven tages ud af skoleopholdet, for eksempel for at tage med forældrene på en uges vinterferie, kan eleven ikke tælle med i årselevtalsberegningen for denne uge, hvorved der ikke udløses taksametertilskud, ligesom skolen ikke kan oppebære de eventuelle tillægstakster, eksempelvis til specialundervisning og til undervisningspligtige, som denne elev måtte udløse. Eleven er heller ikke berettiget til statslig elevstøtte i perioden.

Såfremt skolen ønsker at blive holdt skadesløs for, at eleven kan deltage i ferien med forældrene, skal den således gøre tilladelsen betinget af, at eleven/forældrene for den pågældende uge, udover sædvanlig egenbetaling, også betaler et beløb svarende til skolens mistede statstilskud med tillæg af den mistede statslige elevstøtte. Dette beløb vil ofte samlet (egenbetaling + statstilskud + elevstøtte) andrage omkring 3.000 kr./uge.

Efterskoleforeningen henstiller til skolerne, at skolen ved elevens midlertidige afbrydelse af skoleopholdet, grundet ferie o.lign., over for forældrene præciserer, hvilket beløb skolen vil opkræve for perioden.

Sygdom

Afbrydelse af skoleopholdet grundet sygdom, som kræver hospitalsophold eller længe-revarende ophold i hjemmet, har ikke konsekvenser for elevstøtten eller for årselevtalsberegningen eller statstilskuddet i øvrigt.

Det forudsættes dog, at skolen sørger for, at eleven så vidt muligt får undervisning og er i kontakt med elever/lærere under fraværet fra skolen.

I disse situationer fortsætter forældrene blot med at betale sædvanlig egenbetaling.

Ved langtids sygdom kan det anbefales at orientere Undervisningsministeriet herom.

Familiebegivenheder

Det hænder, at en elev bedes fri for at kunne deltage i særlige familiebegivenheder, såsom sølvbryllupper og runde fødselsdage m.v.

Forstanderen vil i disse enkeltstående tilfælde kunne give tilladelse til en sådan kortvarig afbrydelse af skoleopholdet, uden at det får konsekvenser for hverken elevstøtten, årselevtalsberegningen eller statstilskuddet i øvrigt.

Disciplinær hjemsendelse ("en tænker")

I stedet for at skride til øjeblikkelig bortvisning hænder det, at skolen sender en elev, som har overtrådt skolens regler/skolekontrakten, hjem i nogle dage for at overveje sin situation nærmere.

I en sådan periode kan eleven ikke tælle med i årselevtalsberegningen, ligesom skolen ikke kan oppebære de eventuelle tillægstakster, eksempelvis til individuel støtte og til undervisningspligtige, som denne elev måtte udløse. Eleven er heller ikke berettiget til statslig elevstøtte i perioden.

Skolen vil kun være berettiget til at opkræve elevbetaling i en sådan periode, såfremt det er aftalt med forældrene, idet forældrene jo netop betaler for, at eleven opholder sig på skolen og modtager undervisning.

Efterskoleforeningen henstiller til skolerne, at de undlader at opkræve elevbetaling overhovedet, såfremt en elev er sendt hjem "på en tænker".

Generelt

I det omfang en elev midlertidigt har afbrudt skoleopholdet, og hvor det får konsekvenser for elevstøtte og årselevtalsberegningen samt statstilskuddet i øvrigt, skal skolen være opmærksom på, at elevens fravær skal noteres i elevregistreringen og de opgørelser, som fremsendes til ministeriet.

Tavshedspligt og injurier

Når en bortvisning er besluttet og gennemført – måske tidligere – vil der oftest være behov for at orientere øvrige elever og evt. andre herom.

Skolen skal i denne forbindelse – såvel som i alle andre sammenhænge – være opmærksom på både injuriereglerne og reglerne om tavshedspligt.

Forvaltningslovens bestemmelser om tavshedspligt er – ligesom også Straffelovens bestemmelser om samme – gældende for alle skolens ansatte og bestyrelsesmedlemmer.

Lovgivningens bestemmelser om tavshedspligt er generelle og har til formål at beskytte enkeltpersoner mod, at fortrolige eller følsomme oplysninger om dem bliver givet videre

til andre. En oplysning er fortrolig, når det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

Når det drejer sig om personsager, gælder tavshedspligten, for eksempel oplysninger om politiske, forretningsmæssige, religiøse, seksuelle og strafbare forhold. Desuden må oplysninger om interne familieforhold – stridigheder, selvmordsforsøg og ulykkestilfælde – heller ikke videregives.

Bestemmelserne om ærekrænkelser og bagvaskelse (injurier) fremgår af Straffeloven. Herefter straffes den, som krænker en andens ære ved fornærmelige ord eller handlinger. Endvidere straffes den, som fremsætter eller udbreder sigtelser for et forhold, som er egnet til at nedsætte den fornærmedes agtelse i andres øjne. En sigtelse er dog straffri, hvis dens sandhed bevises. Alt efter omstændighederne vil det således kunne være strafbart, hvis skolen i sin orientering af de øvrige elever begrunder en bortvisning med, at den pågældende elev har stjålet, røget hash eller lignende, hvis det ikke kan bevises. Formodning er ikke tilstrækkelig.

Efterskoleforeningen henstiller til skolerne, at de sikrer, at alle medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer er bekendte med disse regler.

Klager

Det hænder, at elev/forældre finder grund til at klage over en skoles måde at håndtere især bortvisningssager på. Der findes ikke på efterskoleområdet nogen egentlig klageinstans. I praksis vil klager fra elev/forældre derfor ofte blive rettet til Undervisningsministeriet eller Efterskoleforeningen. Forinden vil klagerne tit have søgt at få skolens forstander eller bestyrelsesformand i tale – dels for at få en redegørelse for handlingsforløbet, dels for at søge at få ændret de trufne beslutninger. Nogle gange går skolens ledelse konstruktivt ind i en sådan klagesag, andre gange oplever klagerne en lukket dør. Det vil være hensigtsmæssigt, at elev/forældre er gjort bekendt med, hvem der er formand for skolens bestyrelse, evt. ved at formandens navn, adresse og telefonnummer fremgår af skolens hjemmeside.

Undervisningsministeriet kan kun behandle sagen, såfremt klagen giver anledning til mistanke om, at skolen har overtrådt vilkårene for at modtage statstilskud, herunder pligten til at føre et betryggende tilsyn med eleverne. Efterskoleforeningen har ingen formel kompetence overhovedet, men forsøger efter bedste evne at rådgive, mægle eller etablere kontakt mellem parterne. Formelt vil klagerne derfor ofte være henvist til at følge deres sag ved de almindelige domstole, hvis en mindelig ordning og forståelse ikke har kunnet opnås.

Efterskoleforeningen henstiller til skolerne, at skolernes bestyrelser aktivt og konkret forholder sig til forældreklager, eksempelvis ved at tilbyde klagerne en samtale.

6. VEJLEDNING I UDFORMNING AF SKOLEKONTRAKT (INDMELDELSESGRUNDLAGET)

Aftale om, at et ungt menneske optages som elev på en efterskole, er som tidligere nævnt en aftale, som forpligter både skole og elev/forældre.

Det er derfor vigtigt at aftalen – i det følgende kaldet skolekontrakten – indeholder eller henviser til de særlige regler og bestemmelser, som skal være gældende for aftaleforholdet. Endvidere er det vigtigt, at skolekontrakten er underskrevet af både skolen og elev/forældre, og at begge parter har et eksemplar/kopi af den underskrevne skolekontrakt med de deri nævnte bilag. I øvrigt henvises til bemærkningerne foran under afsnit 2. Generelt. Efterskoleforeningen har udarbejdet forslag til en skolekontrakt, jf. bilag 2. Aftalen kan anvendes direkte eller som inspiration.

Ansøgning

Forud for indgåelse af en skolekontrakt vil oftest foreligge en skriftlig eller mundtlig ansøgning om optagelse som elev på et kommende kursus. Ansøgningsblanket vil typisk være indstik i eller del af skolebrochuren, som på et tidligere tidspunkt er udleveret/fremsendt til elev/forældre. Mange skoler har også lagt ansøgningsblanket ud på deres hjemmeside, hvorfra den kan downloades. Sammen med ansøgningseskemaet – gerne trykt på bagsiden – vil det være naturligt at fremsende skolens ordensregler og oplysning om de økonomiske og øvrige vilkår for skoleopholdet. Efterskoleforeningen har udarbejdet forslag til ansøgningsblanket, jf. bilag 1.

Ordensregler

I relation til skolens ordensregler – særligt de som indgår i kontraktgrundlaget – anbefales, at disse er få, korte og klare, samt at det fremgår, hvilke konsekvenser overtrædelse kan/vil få. Dette både for at de skal være nemme at forstå og huske, men også fordi det i en tvistsituation vil kunne lægges skolen til last, hvis ikke teksten er klar og forståelig.

Bekræftelse

Ofte vil skolen stille krav om, at ansøger og forældre besøger skolen inden skolekontrakt kan udarbejdes. Disse skoler vil naturligt – inden fremsendelse af udkast til skolekontrakt – fremsende en skriftlig bekræftelse på, at skolen har modtaget ansøgningen med samtidig oplysning om, at optagelse vil være betinget af et sådant besøg og efterfølgende indgåelse af egentlig skolekontrakt. Hvis skolen ikke har flere ledige pladser på det pågældende kursus, må den skriftlige bekræftelse enten indeholde et afslag eller et afslag kombineret med tilbud om optagelse på venteliste.

Erstatnings- og forsikringsforhold

Det hænder, at eleven under opholdet forvolder skader på skolens ejendom (ting), og at der i den anledning opstår tvivl om, hvem der skal erstatte skaden.

Efterskoleelever er – som alle andre – underlagt dansk rets almindelige regler for, hvornår man pådrager sig et erstatningsansvar. Herefter er man erstatningsansvarlig, hvis man har handlet uagtsomt eller forsætligt. Det vil sige, at det skal kunne bebrejdes eleven, at han/hun har handlet som sket. Det indebærer også, at man ikke kan drages til ansvar for hændelige uheld.

Forældrene kan ikke gøres erstatningsansvarlige for de skader, som eleven måtte pådrage skolen, medmindre andet særligt er aftalt i skolekontrakten.

Hvis forældrene har en familieforsikring (ansvars- og tingsskadeforsikring) – og det har de fleste familier – vil eleven sædvanligvis være dækket af denne under sit efterskoleophold.

ANSØGNINGSBLANKET (FORSLAG)

Jeg

Navn: _____

vil gerne optages som elev på X-købing Efterskole.

Jeg ønsker at gå i _____ klasse i skoleåret 20__/20__.

Hvis der ikke er plads ønsker, jeg at blive optaget på venteliste:

Ja ____ Nej ____ *(sæt kryds)*

Min adresse er:

Vej/husnummer: _____

Postnummer og by: _____

CPR-nummer: _____

Nuværende skole: _____ Nuværende klasse: _____

Eventuelle personlige oplysninger (f.eks. sygdom, handicap eller andre særlige forhold) som skolen bør kende på forhånd: _____

Faders navn: _____ **Moders navn:** _____

Stilling: _____ Stilling: _____

Adresse: _____ Adresse: _____

Postnr. og by: _____ Postnr. og by: _____

CPR-nummer: _____ CPR-nummer: _____

Tlf. privat: _____ arbejde: _____ Tlf. privat: _____ arbejde: _____

Mobil tlf.: _____ Mobil tlf.: _____

E-mail: _____ E-mail: _____

Hjemmets læge: _____

Navn: _____ Adresse: _____

Undertegnede fader/moder/værge erklærer sig hermed indforstået med denne ansøgning. Vi/jeg har gjort os/mig bekendt med ansøgningsproceduren og optagelsesvilkårene, som er anført på bagsiden af denne ansøgningsblanket. Vi/jeg accepterer nævnte vilkår og forpligter os samtidigt til – når skolekontrakt er underskrevet – at betale samtlige skyldige beløb i henhold til vilkårene, herunder betaling ved evt. utidig afbrydelse af skoleopholdet.

Dato: _____

Underskrift elev: _____

Underskrift fader: _____

Underskrift moder: _____

REGLER OG VILKÅR (FORSLAG) (bagside af ansøgningsblanket)

Optagelsesprocedure

Når skolen har modtaget ansøgningsblanket i udfyldt og underskrevet stand, bekræfter skolen modtagelsen og fremsender samtidigt opfordring til, at elev og forældre træffer aftale om at besøge skolen, hvis dette ikke er sket på et tidligere tidspunkt. Først efter dette besøg fremsender skolen udkast til Skolekontrakt – hvis der er ledige pladser – og anmoder om betaling af indmeldelsesgebyr. Først når skolekontrakt er modtaget retur i underskrevet stand og indmeldelsesgebyr er modtaget, er der reserveret plads til eleven på det ønskede kursus.

Elevbetaling (Skolepenge)

Elevbetalingen udgør kr. ____ pr. uge for skoleåret 20__/20__, hvilket bliver i alt kr. ____
Fra elevbetalingen trækkes den statslige elevstøtte samt evt. anden form for støtte. Det beløb, som forældrene herefter skal betale, kaldes egenbetalingen. Elevstøtten til elever under 18 år er ikke skattepligtig for hverken elev eller forældre. Skolen ansøger om elevstøtten. Afbryder eleven kurset efter mindre end 2 uger ydes ingen elevstøtte.

Indmeldelsesgebyr

Samtidig med fremsendelse af Skolekontrakten i underskrevet stand fremsender forældre/værge et indmeldelsesgebyr. Indmeldelsesgebyret er et administrationsgebyr og udgør kr. ____ . Indmeldelsesgebyret tilbagebetales ikke.

Depositum

Til sikkerhed for opfyldelse af elevens/forældrenes/værgens forpligtelser i henhold til Skolekontrakten skal indbetales et depositum til skolen. Depositummet udgør kr. ____ , som skal indbetales senest 1. november året forud for kursusstart. Ved optagelse efter 1. november året før skolestart indbetales depositum senest 8 dage efter at skolekontrakten er underskrevet. Såfremt depositum ikke indbetales rettidigt anses ansøgningen/skolekontrakten som bortfaldet. Depositum tilbagebetales senest 14 dage efter afsluttet kursus efter modregning af eventuelle skyldige elevbetalinger, gebyrer, materialeforbrug m.v.. Depositum tilbagebetales på samme måde ved rettidigt varslet afbrydelse af skoleopholdet.

Framelding, udeblivelse, opsigelse, misligholdelse, bortvisning m.v.

Såfremt eleven/forældrene framelder optagelsen tidligere end 8 uger før kursusstart, tilbagebetales hele depositummet.

Ved senere framelding, men inden kursusstart, vil der blive opkrævet et beløb på ____ kr. til hel eller delvis dækning af skolens tab.

Såfremt eleven udebliver ved kursusstart bortfalder elevpladsen, og der opkræves et udeblivelsesgebyr svarende til det erlagte depositum.

Efterskoleopholdet kan af elev/forældre varsles afbrudt/opsagt med 4 ugers varsel til udgangen af en kursusuge. Varslet opsigelse forudsætter, at eleven fortsætter sit skoleophold indtil det varslede ophør.

Misligholdelse af skolekontrakt

Misligholdelse af skolekontrakten foreligger, såfremt eleven afbryder efterskoleopholdet uden det ovenfor anførte varsel, eller hvis eleven overtræder skolens regler eller landets love, undlader at efterkomme skolens påbud og anvisninger eller i øvrigt udviser en adfærd, som er uforenelig med skoleopholdet. Ved uvarslet afbrydelse betales en afbrydelsesbetaling på ____ kr.

Foreligger der grov eller gentagen misligholdelse, kan skolen med omgående virkning bortvise eleven. Brug af hash og andre euforiserende stoffer samt øl og spiritus betragtes altid som grov misligholdelse. Det samme gælder tyveri, og voldelig eller truende adfærd.

En bortvist elev skal betale afbrydelsesbetaling på ____ kr.

En elev kan ikke forventes fritaget for undervisning/ophold på skolen i flere dage (eksempelvis for at tage på skiferie med forældre) uden for skolens ferier.

Erstatning

Eleven skal erstatte de skader, som eleven forvolder på skolens eller andre elevers ejendom bortset fra hændelige uheld. Såfremt elevens forældres/værges ansvarsforsikring (familieforsikring) ikke dækker, eller hvis forældre/værge ikke har en sådan forsikring, forpligter forældre/værge sig til sammen med eleven at erstatte skader forvoldt af eleven.

SKOLEKONTRAKT (FORSLAG)

PARTER

Elevens navn: _____

er optaget som elev på X-købing Efterskole
i skoleåret 20___/20___, hvor han/hun skal gå i ___ klasse.

Optagelsen er betinget af rettidig indbetaling af indmeldelsesgebyr og depositum.

BETALINGER

Elevbetalingen udgør _____ kr./uge.

I dette beløb er inkluderet alle udgifter til nødvendige bøger, materialer, gymnastikdragt, studieture, højskolesangbogen m.v.

Udover elevbetalingen kan komme udgifter til _____

Disse udgifter vil blive modregnet i det elagte depositum.

Indmeldelsesgebyr kr. _____ skal være skolen i hænde sammen med den under-
skrevne skolekontrakt, dog senest den _____

Depositum kr. _____ skal indbetales senest d. 1. november året forud for kursus-
start, dvs. senest d. 1. november 20___, dog senest 8 dage efter underskrivelse af nær-
værende kontrakt.

Alle betalinger til skolen skal ske til

Girokonto nr. _____ eller til Bankkonto nr. _____

med tydelig angivelse af elevnavn og betalingens art.

Betalinger til forældre/væрге – evt. tilbagebetaling af depositum – kan ske til:

_____ Bank, reg. nr. _____ kt. nr. _____

VILKÅR I ØVRIGT

For optagelsen gælder i øvrigt de vilkår, som er anført på ansøgningsblanketten under-
skrevet d. _____. Blanketten med de bagpå trykte regler og vilkår er
vedhæftet denne skolekontrakt som **bilag**.

Denne skolekontrakt udarbejdes og underskrives i 2 eksemplarer, hvoraf forældre/væрге
beholder det ene eksemplar, og det andet eksemplar beror på skolen. Forældre/væрге
bekræfter ved deres underskrift tillige at være bekendte med skolens værdigrundlag,
skolebrochure og ordensregler, som tidligere er fremsendt/udleveret til dem af skolen.

UNDERSKRIFTER

Dato: _____

Fader: _____ Moder: _____

Elevens underskrift: _____

Skolens underskrift: _____ Dato: _____

efterskolerne værdier i hverdagen